

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮSTATYMO NR. IX-1672 2, 5, 8, 12, 21, 27,
44, 45, 47 IR 48 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m. gegužės 17 d. Nr. XIII-1158
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. **Neįgalusis** – kaip nustatyta Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„**5 straipsnis. Ministerijų kompetencija darbuotojų saugos ir sveikatos srityje**“.

2. Pakeisti 5 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija formuoja valstybės politiką darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja šios politikos įgyvendinimą.“

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**8 straipsnis. Mokymas saugos ir sveikatos srityje**

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai rengiami vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintais Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendraisiais nuostatais (toliau – Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrieji nuostatai).

2. Aukštųjų mokyklų studentai, profesinių mokyklų mokiniai privalo būti mokomi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pagal įgyjamas kvalifikacijas ir profesijas.

3. Bendrojo ugdymo mokyklos privalo supažindinti mokinius su bendraisiais saugos ir sveikatos darbe ir buityje reikalavimais.

4. Profesinės sveikatos specialistais gali dirbti sveikatos priežiūros specialistai, atitinkantys sveikatos apsaugos ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

5. Statinių projektavimo, statinių statybos saugos ir sveikatos koordinatoriai rengiami vadovaujantis aplinkos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta statinių projektavimo, statinių statybos saugos ir sveikatos koordinatorių mokymo ir jų žinių tikrinimo tvarka.“

4 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Darbuotojų saugos ir sveikatos prevencinių priemonių organizavimas įmonėse

1. Darbdavys, siekdamas užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, paskiria vieną ar daugiau darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų arba steigia darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą (toliau šiame straipsnyje – darbdavio paskirti asmenys). Jeigu įmonėje nėra tokių asmenų arba jų nepakanka, kad būtų tinkamai organizuojamos darbuotojų saugos ir sveikatos prevencinės priemonės, darbdavys gali sudaryti sutartį su Lietuvos Respublikos arba bet kurios kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar kitos Europos ekonominės erdvės valstybės (toliau šiame straipsnyje – valstybė narė) piliečiu, kitu fiziniu asmeniu, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis (toliau šiame straipsnyje – fizinis asmuo), ir (ar) Lietuvos Respublikoje įsteigtu juridiniu asmeniu ar kitoje valstybėje narėje įsteigtu juridiniu asmeniu ar kita organizacija, ar jų filialais (toliau šiame straipsnyje – juridinis asmuo) dėl darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijų ar jų dalies atlikimo. Visais atvejais darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų, atsižvelgiant į įmonės ekonominės veiklos rūšį, darbuotojų skaičių ir profesinę riziką, turi būti pakankamai, kad jie galėtų organizuoti įmonėje darbuotojų saugos ir sveikatos prevencines priemones.

2. Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų įmonėse steigimo tvarką, darbdavio paskirtų asmenų funkcijas, teises ir pareigas nustato Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai. Juos tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras ir sveikatos apsaugos ministras. Šiuose nuostatuose, atsižvelgiant į ekonominės veiklos rūšis, darbuotojų skaičių ir profesinę riziką, nustatoma, kiek privalo būti darbdavio paskirtų asmenų, juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų ir (ar) fizinių asmenų, atliekančių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, ir rūšys ekonominės veiklos, kurią vykdančiose įmonėse, atsižvelgiant į darbuotojų skaičių ir profesinę riziką, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas gali atlikti darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo, kuris yra baigęs mokymus ir kurio žinios patikrintos Valstybinės darbo inspekcijos, vadovaujantis Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendraisiais nuostatais.

3. Darbdavio paskirti asmenys, juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai ar fiziniai asmenys, atliekantys darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, turi atitikti socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus ir turėti darbui reikalingas priemones. Šių asmenų pareiga yra rengti pasiūlymus dėl prevencinių priemonių, skirtų darbuotojų apsaugai nuo traumų ir profesinių ligų, koordinuoti tokių priemonių įgyvendinimą ir kontroliuoti, kaip įmonės darbuotojai laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.

4. Darbdavio paskirtiems asmenims suteikiama pakankamai laiko jų funkcijoms atlikti. Šiems asmenims netaikoma administracinė ar kita atsakomybė dėl veiklos organizuojant ir įgyvendinant prevencines priemones, susijusias su darbuotojų sauga ir sveikata, jeigu jie veikė vadovaudamiesi šiuo Įstatymu ir kitais darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais. Šie asmenys už savo darbą tiesiogiai atsiskaito darbdaviui atstovaujančiam asmeniui arba darbdavio įgaliotam asmeniui. Juridinio ar fizinio asmens, atliekančio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, ir darbdavio tarpusavio įsipareigojimai nustatomi sutartyje dėl tokių funkcijų atlikimo. Šioje sutartyje privalo būti nustatytas juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų ir (ar) fizinių asmenų, atliekančių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, skaičius, kuris, atsižvelgiant į darbdavio paskirtų asmenų skaičių, turi būti ne mažesnis, kaip nustatyta Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniuose nuostatuose.

5. Darbdavys informuoja juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ar fizinius asmenis, atliekančius darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, apie darbdavio paskirtus asmenis, įmonės darbuotojus, atsakingus už pirmosios pagalbos suteikimą, gelbėjimo darbų organizavimą, darbuotojų evakavimą galimų avarių, stichinių nelaimių ar gaisrų atvejais, ir apie gaisrų gesinimo bei evakavimo priemones.

6. Įpareigojimų suteikimas darbdavio paskirtiems asmenims, darbdavio įgaliotiems asmenims, juridinių ar fizinių asmenų sutartiniai įsipareigojimai darbdaviui neatleidžia darbdavio nuo atsakomybės darbuotojų saugos ir sveikatos srityje.

7. Juridiniai ar fiziniai asmenys, pagal sutartis su darbdaviais atliekantys darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, kiekvienais metais socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka teikia informaciją Valstybinei darbo inspekcijai apie darbdavius, kuriems teikė tokias paslaugas, ir darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų, atlikusių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas ar jų dalį, skaičių.“

5 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam nemokamas darbo užmokestis.“

6 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 27 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdavys negali reikalauti, kad darbuotojas pradėtų darbą įmonėje, jeigu jis neinstrukuotas saugiai dirbti jam pavestą darbą. Darbuotojai instrukuojami šio Įstatymo 25 straipsnio 6 punkte nustatytais ir kitais atvejais, kai darbdaviui atstovaujantis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo nusprendžia, kad to reikia siekiant apsaugoti darbuotojus nuo traumų ar profesinių ligų. Kai darbuotojui nepakanka profesinių įgūdžių arba instrukuojant suteiktų žinių, kad jis galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jo sveikatai, darbdaviui atstovaujantis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo organizuoja darbuotojo mokymą darbo vietoje, įmonėje ar mokyklose, mokymo įstaigose, kurios vykdo mokymą vadovaudamosi Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendraisiais nuostatais. Darbuotojų instruktavimo ir mokymo tvarką įmonėje nustato darbdaviui atstovaujantis asmuo.“

2. Pakeisti 27 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Darbuotojai, paskirti atlikti potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą ar juos pertvarkyti, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovai turi turėti tinkamą kvalifikaciją arba turi būti įgiję specialių žinių ir įgūdžių pagal valstybės institucijų, atsakingų už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, nustatytus reikalavimus. Darbuotojų, naudojančių potencialiai pavojingus įrenginius, mokymo ir žinių patikrinimo tvarką nustato darbdavys.“

7 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Darbuotojas ar darbdavys, nesutikdami su nelaimingo atsitikimo darbe arba nelaimingo atsitikimo pakeliui į darbą ar iš darbo, arba profesinės ligos priežasčių tyrimo aktais, gali juos skųsti vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriumi. Vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sprendimas dėl pareiškimų, kuriuose skundžiami nelaimingų atsitikimų darbe arba nelaimingo atsitikimo pakeliui į darbą ar iš darbo, arba profesinės ligos priežasčių tyrimo aktai, gali būti skundžiamas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 44 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Darbuotojas, darbdavys, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) ar Fondo valdybos teritorinis skyrius, nesutikdami su profesinės ligos patvirtinimo aktu, gali jį skųsti Centrinei darbo

medicinos ekspertų komisijai. Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija sprendžia ginčytinus klausimus, susijusius su profesinės ligos diagnoze. Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija sudaroma iš 12 Sveikatos apsaugos ministerijos, darbdavių ir darbuotojų organizacijų ir kitų valstybės įstaigų atstovų. Ne mažiau kaip 5 šios komisijos nariai turi būti asmens sveikatos priežiūros specialistai, turintys galiojančias medicinos praktikos licencijas, suteikiančias teisę verstis medicinos praktika pagal įgytą profesinę kvalifikaciją. Šios komisijos sudarymo, veiklos, jos kompetencijai priskiriamų ginčytinų klausimų, susijusių su profesinės ligos diagnoze, sprendimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministro patvirtinti Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos nuostatai. Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos teikiamos paslaugos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis. Darbuotojas, darbdavys, Fondo valdyba ar Fondo valdybos teritorinis skyrius, nesutikdami su Centrinės darbo medicinos ekspertų komisijos sprendimu, gali jį skųsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

8 straipsnis. 45 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 45 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nelaimingų atsitikimų darbe aktai įteikiami nukentėjusiam darbuotojui arba jo atstovui, darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, Valstybinei darbo inspekcijai ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui. Sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe atvejais Valstybinė darbo inspekcija nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo medžiagą perduoda prokuratūrai.“

2. Pakeisti 45 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Profesinių ligų patvirtinimo aktai įteikiami nukentėjusiam darbuotojui arba jo atstovui, darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, Valstybinei darbo inspekcijai, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui.“

9 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„47 straipsnis. Darbuotojų saugos ir sveikatos kontrolė

Kaip įmonėse laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų, kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija.“

10 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 48 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„48 straipsnis. Ginčų nagrinėjimo tvarka

Ginčai tarp darbdavio ir darbuotojo dėl darbuotojo atsisakymo dirbti motyvuojant tuo, kad negarantuota darbuotojų sauga ir sveikata, sprendžiami Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. liepos 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2018 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė